B373/9

A

BUDAPESTI REFORMÁTUS FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE.

AZ 1921—22. ISKOLAI ÉVRŐL

SZERKESZTETTE:

RAVASZ ÁRPÁD

IGAZGATÓ

BUDAPEST, 1922.

A

BUDAPESTI REFORMÁTUS FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE.

AZ 1921—22. ISKOLAI ÉVRŐL

SZERKESZTETTE:

RAVASZ ÁRPÁD

IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1922.

MAROSI NYILVÁNOS

A kálvinista iskola.

(Dr. Ravasz László püspöknek a püspöki látogatás után tartott konferencián mondott beszéde).

Mélyen tisztelt Uraim!

Magyarország közoktatásügyének egyik nagy baja, hogy szintelen iskolái vannak (úgy van!). Bámulatosan fejlesztett, nagyon jól adminisztrált, jó karban tartott, de teljesen egyformásitott tanitó gépezetek ezek, s nem olyan iskolák, amelyek lelket, világnézetet képviselnek.

Jelenleg Magyarországon egészen jellegzetes iskola, amelyik külön programmot hoz és külön karaktert, typust nevel, tulajdonképen csak a jezsuita iskola. Úgy, hogy aki tudja, hogy a jezsuiták mit árulnak és neki az a portéka kell: nyugodtan adhatja oda gyermekét, mert amit keres, meg is kapja benne. (Igaz!) Miért református egy gimnázium? Mit jelent az, hogy egy iskola református? Mit jelent ez a körülmény az iskola szellemére, az egész tanitás módjára, levegőjére nézve? Következik-e ebből valami aféle, amit a régi festő-iskolákban láttunk: stilus, lelki stilus, amelyiken rajta van a mester-jegy. A reneszánszban voltak különféle festészeti iskolák, mint a toskanai, a velencei, a florenci. A középkori nagy épitészeteknél különféle épitészeti typusok voltak, amelyek le egészen a kő megfaragásáig, a rovátkák kidolgozásáig, határozott egységet, gondolatrendszert vittek keresztül. Mindegyiket egy mesterjegy bélyegezte le, mindegyik sui generis volt, mindegyik originalitas volt, amit törvény védett, amit titokképen trádált egyik nemzedék a másiknak, s az új vagy esküdött rá, vagy tovább fejlesztette, de mindenekfelett becsülte.

Mi pedig azt látjuk, hogy az iskolák különböznek ugyan fentartó testületeik szerint névben, de azért itt ezen a földön minden iskola állami iskola állami tantervvel, állami szellemmel, lekoptatott, elgeneralizált minőségben. Nincsen kardinális egyoldaluságuk, nincsenek nagy, elszánt igyértések és félreértések. Charakter heisst missverstehen, mondja egy nem is olyan rossz oxymoron. Hogy kapjuk meg mi egy kálvinista iskolának a veretét? Mi az egy tanárra nézve, hogy a Lónyay-utcai ref. gimnáziumban

van és nem, mondjuk, az üllői-uti állami gimnáziumban? Mit jelent ugyanez a diákra nézve? Meglátszik-e a VIII. osztály végén, hogy az egyik itt tanult, a másik amott? (Közbeszólások: Igen!) Örvendetes, hogy meglátszik, de nem zárja ki, hogy még jobban meg ne látszódjék és a másik az, hogy olyan dolgokban látszódjék meg, amelyek a lényeges dolgok. Mert ha nem a lényegesben látszik: nem sokat értünk el vele, és ha a lényegesben kevéssé látszik meg: ismét keveset.

Hogy képzelek én egy kálvinista iskolát? Külsőleg puritánnak, egyszerűnek, ahol a diákok ruhában, öltözetben, modorban határozott, komoly egyszerüséget mutatnak. Piperkőcséget, kifodoritott hajuakat, ilyen-olyan módon öltözködetteket egy ilyen iskola nem tür meg. Modorban valami nyiltság, egyenesség, őszinteség, valamivel keményebb levegő, mint más iskolában. A keménység a szeretetnek nem kirekesztője, hanem sokszor az igazi formája. A nagy szeretetek szoktak nagy keménységekbe öltözködni, hogy érvényesithessék erejüket. Ezek talán külsőségek, de azért fontosak. Például ebben az egész iskolában kevés helyen láttam a Kálvin János képét. Annyi klasszikus kép van és annyi görög isten, annyi német és külföldi iró, de épen reformátor alig.

Azután egy kálvinista iskolát úgy képzelek el, hogy ott még a kövek is a zsoltároknak és a bibliának a szellemét lehellik. Nagyon jól tudom, ezekre hamar rá lehet mondani: hogy kőkorszakbeli, vagy pedig legalább is ósdi felfogás. (Nem!), de én a bibliát és zsoltárt épen az örök modernsége, az örök ujsága, az örök forradalmisága és az örök reformersége miatt szeretem. Nem azért, mert megköt egy korhoz, hanem azért, mert korok és világok fölé emel; nem azért, mert statika, hanem mert mindenek fölött való dinamika. Én úgy képzelem, hogy a kálvinista iskola állandóan zsong és bong, a zsoltárok bugyognak ki a falakból és az emberek lelkéből. A tanitás azzal kezdődik és végződik, az összejöveteleikben mindegyikben felzendülnek az énekek. És a biblia. Csak egészen jelentéktelen dolgokra utalok rá. Nem tudom, hány gyereknek van a Lónyay-utcai gimnáziumban bibliája? Tudom, nagyon soknak van. Nehogy azt gondolja az én kedves barátom Csürös István, — aki igen kedves, kitünő vallástanár (Éljen!) — a legjobb vallástanár, akit én eddigi pályafutásom alatt ismertem, — hogy számon akarom kérni; de valahogyan úgy képzelem el, hogy anélkül a biblia nélkül a gyerek meg sem lehet, épen úgy nem képzelhető el a cserkész notesz nélkül, mint a kálvinista diák biblia nélkül. Mint a hogy a magyar huszár a kardjával és lovával egygyé vált élet s hárman együtt teszik ki a huszárt, a kálvinista diá-

kot is bibliája teszi kálvinista diákká. Benne, vele éljenek; és ez nemcsak a vallástanár dolga és feladata. Én úgy képzelem, hogy aki beiratkozik, vesz egyet és a nélkül el nem lehet, mint ahogy az értesítőjét nem szabad elvesztenie. Zsoltár- és bibliaolvasás nélkül ne legyen összejövetel, akár önképzőkör, akár cserkész, akár segítőegyleti gyülés legyen is az. Mikor a cserkészek az összejövetelekre, vagy a sportolók a Sport Clubba, vagy a tanulók bármiféle gyülésre, összejövetelre egybesereglenek: zendüljön meg egy zsoltár és valamelyik diák kezdje bibliaolvasással. Ez legyen egyik jellegzetes vonása a kálvinista kollégiumoknak.

A kálvinista kollégiumokban jellegzetes vonás az ifjuság autonomikus élete is. Minél többet bizzunk rá a diákokra a sajut maguk életéből. Az itt jelenlévő »régi diákok« közül ki ne tapasztalta volna a régi kollégiumok életét, ahol egyetlenegy nevelő tényező volt a diákra nézve és ez a diák volt. Más nem volt, mert a tanár csak kivül járt a karám körül és mikor már nagy bajok voltak, csak akkor csapott közibük, de magát a nevelés munkáját a diákok maguk között lebonyolitották a nagyszerüen kialakitott respublikában, amelyre nagyon büszkék voltak és melynek hatalmát soha ki nem engedték a kezükből.

A kálvinista iskolának van egy bizonyos, a falakba, a tanulókba és minden megnyilatkozásukba beépitett, világnézeti alapja. Ezt a világnézeti alapot egyszóval az »Isten dicsőségének« lehetne összefoglalni; a lélekben és igazságban imádandó Istennek a dicsősége ez. Ez hozza magával azt, hogy a kálvinista iskolában a természeti világrend egész más beállitásban kerül a diák elé, mint más iskolákban. A jezsuita iskolákban a természeti világrend egy olyan terület, amely Isten közvetlen behatásától távol a maga szerkezetével, mintegy gép folyik és néha-néha deus ex machina módjára történik benne valamelyes javitás. Maga a természet nem helyes, nem jó, az az élet nem az igazi élet; egy transcendes, aszketikus gondolat lengi át mindet. A sablonos iskolákban, az állami iskolákban a természet minden. Ez öncél, ez az egész világ! A kálvinista iskolákban a természet a grácia univerzálisnak csodálatos alkotmánya. A legnagyobb ajándék, a legfönségesebb meglepetés, a permanens, millió csodából szakadatlanul összetevődő egyetlenegy nagy csoda, amelynek a szemléletébe belemerülni, nagyszerüségébe egészen az áhitatig felemelkedni, egész grandiózitását megalázkodva megérezni és mégis tulemelkedni rajta az örökkévaló erőknek nagy, szent, csodálatos, élő Istenéig, akinek a kezében buborék, akinek a kezében parány ez az egész teremtett világ; ez a természetszemlélet feladata. Ez a munka az önbizalomnak a kifejlesztése a természettel szemben, a megismerés bizo-

nyosságának, lehetőségének a teljes kibányászása, a bátor, szabad »sapere aude« elven nyugvó, nyiltszerü orientálódás a természeti világban és mégis alázatos, megdöbbenő megérzése az ismeret korlátainak, azoknak a végső elveknek, kategóriáknak, amelyeken megütődnek az emberi megismerésnek sólymai és sas madarai és szárnyaszegetten lehullanak, hogy helyettük a hitnek és a látásnak galambjai szálljanak fel. Egy egyoldalu természetimádó gnosticismus, félszeg dualis agnosticismus elkerülésével a keresztýén világismeret nagyszerü kultusz, valami nagyszerü lélek felszabadulásnak a gyakorlása és üzése, áhitatos liturgia a kálvinista felfogás szerint: ez a természeti világismerete. S mind e nagyszerüsége, szépsége mellett a természet mégis csak nagyszerü talapzat, hogy az erkölcsi világot hordozza, hogy rajta történelem viruljon ki és a történelemből erkölcsi fenség, nagyság, hősiesség, akarat, hit, egyszóval a lélek örökkévalósága tündököljön ki. Csak egy márványasztal, amelyre rádobnak egy nagyszerü szőnyeget azért, hogy emelje, mutassa annak a szabását, annak a szépségét, azoknak a titkait, a történelmi világ titkait, ahol célt ér el az ember. Igy jön a történelem, a nagy »világ itélete«, az igazságszolgáltató istennek a perrendtarrtása és az igazmondása. S az egésznek a betetőzését, az anakephalaiosisát eléri a hit világában, ahol beláthatatlan párázatokba nyulnak be az emberi megismerésnek, amely a szemtől-szembe látás világába következik. Visszafut minden oda, ahonnan kiindult: az alfába és omegába, aki a Krisztus.

Tehát a kálvinista iskola világnézetet kell, hogy képviseljen, ahol a világnézetnek meg kell jelenni a tanitókban, meg kell jelenni a tantervben, módszerben, tankönyvekben. A módszeres értekezletek ne csupán formális módszer kérdéseire vonatkozzanak, hogyan kell kérdezni stb., hanem terjedjenek ki a lényeges, világnézeti kérdésekre. Jönnek az egyes és különböző szakok szerint a nagy összefoglalások, hogy milyen világnézeti tendenciával tanitjuk az egyes tárgyakat, mert az a tárgy mindig egy világnézetnek a tükörképe, mint ahogy egy darab kőzetben annak az egész talajalakulásnak a nagy, élő rendszerét észreveszem és ki tudom mutatni, úgy azon az órán, amit, mondjuk, az I., III. vagy VI. osztályban tartok, tudatosan vagy öntudatlanul egy világnézetnek a képviseletében járok el. A tanitás, a tankönyv mindig világnézeti alapokra vezethető vissza és ha itt keresnők a dolgokat, akkor látnók, hogy milyen imminens feladataink vannak abból a szempontból, hogy kitermeljük azt a kálvinista világnézetü egységet, amely igy tagozódik és organizálódik bele a legfelső iskolától a legalsóbbig.

Ezeket azért mondottam itt el, mert itt üdvözölhetem a Duna-melléki református tanárok elitjét. Ezek között a legtöbb mindegyik hivatása magaslatán áll, igen sok szakjának derék képviselője. Nagy munka, egy nagy feladat, amely előttünk áll s csak közösen tudjuk megcsinálni.

Meg vagyok győződve, hogy a tanár urak közül mindenki érzi ezeknek a dolgoknak általánosságában az igazságát, ha részleteiben talán ellentmondást váltanak is ki azok. Az én beszédem — érzem — vita tárgyává tehető volna, de az alapgondolatot, azt hiszem, jól találtam el; azért vagyok erről meggyőződve, mert az együttmunkálkodás napjaiban az emberi lélekben levő finom seizmográf megérzi azt a szimpátiát, amiben a hasonló gondolkodásu, akarni, érezni tudó lelkek egymásnak felelgetnek és egymáshoz közelebb érnek. Egyik-másik órán felujjongtam, annyira szerettem a nyomokat, kereséseket, tapintásokat, amely felé megy és indul a dolog. És az egész látogatásom rámnézve tanulságos, gazdag és felejthetetlen volt. Köszönöm, hogy az intézet nekem erre alkalmat adott. Köszönöm az igazgató urnak, aki a hozzám való viszony nagyon benső voltánál fogva talán mégsem kerülheti el azt, hogy én meg ne lássam és itt ne hangsulyozzam, hogy az ő munkássága ennek az intézetnek az irányitásában és fejlődésében milyen jelentőségü volt. (Éljen!) Köszönöm az Igazgató Tanács tagjainak azt, hogy ezt a hosszas jelentésemet meghallgatták. Köszönöm a tanár Uraknak azt, hogy itten megjelentek és engem pásztori munkámban mindvégig támogattak. Kérem, érezzék meg azt a benső kollégialitást, a melylyel mindegyikük iránt viseltetem, azt a nagy felelősségérzetet, amelyet érzek rábizott munkájokért és azt a nagyrabecsülést, amelyet munkájokkal és személyükkel szemben táplálok. (Éljenzés.)

D. Kiss József gyorsirói feljegyzései után.

I. ISKOLÁNK MULTJA.

Főgimnáziumunk a Gönczy Pál magánnevelő intézetéből fejlődött ki; ő volt tehát intézetünk alapitója. 1859. október 1-én nyilt meg az akkori szénatéri (mai Kálvin-tér) templom mellett levő épületben 97 növendékkel és 5 tanárral. Az 1861—62-ik évben lett 6, s az 1863—64. évben 8 osztályuvá az intézet.

Az első érettségi vizsgálatot az 1863—64-ik iskolai év végén tartották 10 tanulóval. Török Pál egykori nagynevü püspökünk, akit intézetünk második alapitójául tekinthetünk, az akkori pesti református egyház vezető embereivel együtt sok kitartó munka és keserves küzdelem árán

végre elérhette azt, hogy megfelelő iskolai épületet építhetett. Gimnáziumunk mostani Lónyay-utcai épületében az 1888—89-ik iskolai évben kezdték meg az első tanítást, s azóta ezen a helyen folyt állandóan a tanítás munkája. Gimnáziumunk Budapest összes gimnáziumai között korra nézve az ötödik helyet foglalja el, érettségi vizsgálat szempontjából a negyediket. Mint érdekes adatot megemlítjük, hogy gimnáziumunkban az alapítástól kezdve a jelen iskolai év végéig összesen beiratkozott 30.349; vizsgálatot tett 27.433; érettségi vizsgálatot tett 2391 tanuló.

Iskolánk eddigi igazgatói: Gönczy Pál (1859—1867-ig), Vámossy Mihály (1867—1897-ig), Molnár Sándor (1897—1909-ig), Ravasz Árpád (1909—).

Tanári testületünk összes tagjainak száma az alapítástól mostanig az óraadókkal együtt (de az idegen vallású hitoktatók nélkül): 108.

Ezeknek névsorát helyszűke miatt mellőzvén, a hiresebb emberré lett régebbi tanárok közül ideiktatjuk néhány kiválónak a nevét: Ballagi Mór, Baráth Ferenc, Bihari Péter, Gyulai Pál, Király Pál, Molnár Aladár, Thaly Kálmán, Tolnay Lajos stb. — A tanítványok sorából pedig a sok között olyan emberek is kerültek ki, mint Beöthy Zsolt, Ballagi Aladár, Gárdonyi Géza, Kenessey Béla, Hegedüs Lóránd, Kozma Andor, Pekár Gyula, Prém József, Szilassy Aladár, Vargha Gyula stb.

Iskolánk az 1921—22-ik iskolai évben fennállásának 63-ik évét töltötte be.

II. ISKOLÁNK AZ 1921—22. TANÉVBEN.

Az 1921/22. isk. év tanulói létszámáról és a tanulók vallás stb. szerint való megoszlásáról a statisztika nyujt felvilágositást. Itt csak megemlitjük, hogy — sajnos — ebben az isk. évben ujból emelkedett a létszámunk, aminek gyermekeinkkel való foglalkozás szempontjából egyáltalában nem örvendünk.

I. A tanitás menete. Az isk. év megnyitása szeptember 5-én volt; szeptember 6-án kiosztottuk a tankönyveket s 7-én megkezdtük a rendes tanitást. Leszámitva azt, hogy szénmegtakaritás szempontjából a karácsonyi vakációt két héttel megtoldottuk; egész iskolai éven át zavartalanul folyt a tanitás. A tanitási anyagot minden osztályban minden tárgyból elvégezhettük. Ebben az isk. évben legjobb osztályok voltak a VII., VI., V. és a III b) osztály.

II. Konfirmáció. Ebben az isk. évben konfirmállattak s az urvacsorát felvették áldozó csütörtökön a következők: Antal Ervin V., Bede Gyula VII. Benke Tibor V., Csengeri Antal VII., Domokos Lajos IV. b), Dömötör László V., Dömötör Sándor IV. a), Egey Zoltán IV. a), Együd János IV. b), Fadgyas Tibor IV. b), Jeney György IV. a), Kalocsai Győző IV. a), Komoroczy Péter IV. b), Kosztelenszky István V., Kosztelenszky Zoltán IV. a), Kovács Győző IV. a), Kovács Zsigmond IV. a), Köpeczy Sándor IV. a), Lukács János IV. a), Longhi Lajos IV. b), Maksa Lajos IV. a), Molnár Lajos IV. b), Nagy László IV. a), Oláh Andor IV. b), Pap Jenő IV. a), Pap Zoltán IV. b), Pappus Ferenc V., Szabó Sándor V.,

Szatmáry Ákos IV. b), Szarka Lajos IV. b), Szénás István IV. a), Szentmiklóssy Imre IV. b), Szentgyörgyi Miklós IV. a), Tóth László VII., Török Zoltán IV. a), Teleki Ferenc IV. b), Vásárhelyi Antal IV. b) és Veress László IV. a). Összesen: 38.

III. Egészségi állapot, halálesetek. Egészségi tekintetben elég kedvező esztendőnk volt. Tisztiorvosi kitiltásunk volt összesen 41. Ebből 18 csak a környezetében előfordult betegség miatt volt kitiltva; fertőző beteg volt 23. A fertőző betegek közül vörhenyben volt 14, kanyaróban 3, diphteriában 2, rubeola, bárányhimlő 5.

Sajnos, ebben az évben sem kímélt meg minket a gyász. 1921. szeptember 30-án örökre elveszítettük derék, buzgó énektanárunkat, Krausz Gusztávot, akinek meleg kedélye, gyermeteg, kedvesen naiv lelke, erős ideálizmusa s a dal és zene iránt való rajongó szeretete soha el nem muló kedves emlékképen megmarad lelkünkben mindig. Temetésén részt vett a tanári kar és az ifjuság képviselete, s Csürös István vallástanár szívhez szóló imája után az igazgató búcsuzott a kedves halottól a tanári kar és az ifjuság nevében. — Tanulóink közül meghalt 1921. október 22-én Fejes Pál IV. a) o. tanulónk. Az ő temetésén is képviseletileg vettünk részt, s tanulótársai elvitték szeretetük jeléül koszorujukat a kedves gyermek koporsójára. Legyen áldott mindkét drága halottunk emlékezete.

Megindult lélekkel, mélységes fájdalommal említjük föl halottaink között a Vámossy Tábor nevét, aki a nyugatmagyarországi harcokban halt hősi halált 1921. október 6-án. Szivünkhöz nőtt, felejthetetlenül kedves tanitványunk, aki 8 éven át egyik büszkesége volt intézetünknek, engednie volt kénytelen rajongásig menő, igazán szent hazaszeretete sugallatának, s szülői tudta nélkül, titkon ment el oda, ahol a hazát kellett védeni. S az isteni Gondviselés ugy akarta, hogy a legnagyobb áron nyugtatta meg örökre az ő fájó, siró lelkét: magához vette. Az orozva jött, gyilkos golyó egy szempillantás alatt megölte azt a gyönyörü, remekbe teremtett ifjut minden szépségével, jóságával, lelkének nagyságával együtt. Oh, ha sok ilyen acéljellemü fia lenne Magyarországnak!... Százszor megsirattuk, nevét imánkba foglaltuk, s drága emléke örökkön-örökké élni fog a mi lelkünkben! Emlékét tanulótársai, a Majthényi-fiuk egy 10.000 K-ás alapitvánnyal is megörökitették, a melynek kamataiból minden év október 6-án a leghazafiasabb tanulónkat jutalmazzuk. Áldott az ő emlékezete!

IV. Ünnepélyek. Iskolai ünnepélyeink a következők voltak: 1. Evmegnyito ünnepély; 2. Október 6-iki hazafias emlékünnep; 3. Október 31-iki reformációi emlékünnep; 4. Egy ifj. segélyegyesületi müvészi matiné a szegény tanulók felsegélyezésére a tél folyamán; 5. Egy ifjuságí háziestély; 6. Március 15-iki hazafias emlékünnepély és végül 7. Evzáró ünnepély junius 17-én a Kálvin-téri templomban, a melynek sorrendje a következő volt: 1. Ének (Jövel Szentlélek, Perelj Uram perlőimmel). 2. Keresztesi Samu lelkész beszéde a fenntartó testület nevében. 3. Kavasz Árpád igazgató kiosztotta az ösztöndijakat és jutalmakat s felolvasta a kiváló tanulók névsorát. 4. Szabó László VII. o. tanuló költeményt szavalt Pál Zoltán VIII. o. tanulótól. 5. Dávid Károly VIII. o.

tanuló bucsuzott az ifjuság nevében. 6. Csürös István vallástanár imája. 7. Himnusz.

V. Az ifjuság munkája. Ifjusági egyesületeink közül igen szép sikerrel müködött az Arany János Önkézőkör, Segélyegyesület, Zenekar és énekkar, Sportclub. A zenekar és énekkar munkája több okból nem lehetett elég intenziv, de reméljük, hogy jövőre annál nagyobb buzgósággal és eredménnyel fognak dolgozni. Külön említést érdemel a Bethlen Gábor cserkészcsapat munkája. A mi derék cserkészcsapatunknak volt összesen ebben az évben 49 tagja, ezek közül azonban többen voltak fogadalmat még nem tett ifju cserkészek. A csapat parancsnoka Samu János tanár (munkájában segédkeztek Csürös István és Barthos Kálmán tanárok), tiszt: Bálint Béla, segédtiszt: Schulek Tibor VIII. o. t. A kiképzés munkájában jelentős rész jutott az örsvezetőknek, akik az örsi összejöveteleken oktatgatták cserkésztársaikat. Az örsi munkákon kivül voltak u. n. csapatmunkák a gimnáziumi cserkészotthonban és kirándulások. Az iskolai év folyamán szakképzett mestertől megtanulták a könyvkötészetet. Némelyike pompás munkát végzett, ugy, hogy a cserkészkiállitásra is került tőlünk néhány szép könyv. Általában igen szép eredményt értek el. Cserkészeink résztvettek a Berkie csapat pünkösdi próbatáborozáson. Julius 2-án pedig 38 cserkész a parancsnokukkal, 1 tanárral és 2 tiszttel Balaton Aligára ment 3 heti táborozásra, hogy egész iskolai évi munkájukat mintegy megkoronázzák a kedves, várva-várt nyári táborozással. — Rendkivüli tárgyként tanulták a növendékeink a gyorsirást, franciát, társalgási németet, angolt, szabadkézi rajzot, vivást, céllövést.

VI. A tanári testület. A tanári testület 26 tagból állott: az idegen vallásu hitoktatókkal együtt 30 tagból. Krausz Gusztáv halála után az énektanitást Kovács Tibor egykori kedves növendékünk vállalta el megbizás folytán, s néhány órában segédkezett neki testvére, Kovács Lajos. Kaszap Gyula és Balogh Péter tanárok mint óraadók ebben az évben is tanitottak intézetünkben. — Dr. Varga Bálint tanár — közel negyven évi tanári, s 26 évi helybeli tanári munkálkodás után — 1922. szeptember 1-től kezdődőleg nyugdijba vonul. Junius 16-án egy rendkivül meleg és kedves ünnep keretében bucsuzott tőle a tanári kar és a tanitványok serege, s az igazgatótanács és a fenntartó testület. A helybeli fenntartó testület és a dunamelléki egyházkerület nevében dr. Ravasz László püspök üdvözölte az érdemekben gazdag tanárt s az egyházkerületi elnökség irásbeli elismerő levelét is átnyujtotta neki. Az ünnepélyen megjelent dr. Kovácsy Sándor főgondnok, az igazgatótanács elnöke, az igazgatótanács tagjai és a lelkészurak is jelen voltak. A tanári testület nevében az igazgató, az ifjuság nevében Szabó László VII. o. tanuló bucsuzott tőle. A disztermünk virágba borult erre az órára, s bizony-bizony «a szemek árja megindult...» Varga Bálint ezután is mindig itthon marad a mi intézetünkben, ha le is teszi megfáradt kezéből a munkás szerszámot. Isten gazdag áldása legyen élete további folyásán; biztosan reméljük, hogy az ő ezutáni munkájából még sok jó kerül elő a magyar ifjuságra s a magyar irodalomra.

VII. Egyéb feljegyzésre méltó dolgok az év törté-

nevéből. Meg kell emlékeznünk az 1921. november havában osztályonként tartott szülői értekezletekről, a melyeken az intézet igazgatója, az osztályfőnökök jelenlétében és részvételével tartott előadásokat a szülőknek a gyermekek testi és lelki neveléséről. Ezek az összejövetelek — a szülők tanusága szerint — igen hasznosaknak bizonyultak. Nyolc ilyen összejövetel volt az ősz folyamán. E helyről is kérjük a szülőket, hogy lehetőleg teljes számmal jelenjenek meg az ezutáni szülői értekezleteken is.

Eseményszámba menő és felejthetetlenül kedves napjaink voltak az 1922. február 6., 7., 8., 9., 10. napjain megtartott püspöki látogatás ideje alatt. Főpásztorunk, dr. Ravasz László dunamelléki egyházkerületi püspök öt napot töltött intézetünkben, reggel 8 órától déli 1 óráig állandóan látogatva a tanitási órákat, megszemlélve a szertárakat, könyvtárakat, sőt a délutáni önképzőköri és cserkészcsapatbeli összejöveteleken is részt véve. Február 10-én délelőtt pedig a 3 órában és 3 csoportban összegyüjtött ifjuság előtt pásztori munkát végzett; az egyes csoportok szinvonalához mért és mégis mélységes, költői erejü és szivbe markoló evangéliumi és hazafias erőtől buzogó előadásokat tartott. Február 10-én délután 5 órakor az igazgatótanács és tanári kar jelenlétében bizalmas konferenciát tartott a Püspök ur, amelyen a kálvinista iskolák szelleméről mondott beszédet — ezt Értesitőnk elején közöljük — s megtette észrevételeit a látottakról és hallottakról, elismerését fejezve ki a tapasztaltak fölött. Hisszük s tudjuk, hogy az ilyen látogatások áldásai nem maradnak el intézetünk életének folyásában.

A második hivatalos látogatásunk 1922. március 14., 16., 20., 21., 23-ik napjain folyt le, amely napokon Pintér Jenő kir. tankerületi főigazgató, mint miniszteri megbizott, végezte hivatalos látogatását, s a március 23-án tartott bizalmas konferencián tette meg észrevételeit a tőle már megszokott alapos tudással, nagy körültekintéssel s kiváló gyakorlati érzékkel. Ezen a sok tanulságot leszürő konferencián a főigazgató ur is elismerését fejezte ki az iskola munkájáért.

Az alma materhez való meleg ragaszkodás jeleit és bizonyságait láttuk az érettségi találkozók alkalmával. Ebben az évben 3 találkozó volt. Az 1901—02-ben végzettek 20 éves, — az 1916—17-ben végzettek 5 éves, — és az 1911—12-ben végzettek 10 éves találkozója. Valamennyi között a legnépesebb és legmelegebb volt a 10 éves találkozó. Közülök néhányan a harctéren maradtak, egyesek nem jelenhettek meg, de a többség itt volt, s kedves, meleg és sokáig emlékezetes napot töltöttünk együtt, tanárok és tanitványok. El is határozták, hogy minden év végén egy bizonyos összeget juttatnak az igazgatóság kezéhez jó tanulóink jutalmazására. Isten áldása legyen mindnyájukon!

Örömmel s jól eső érzéssel említjük meg, hogy a jelen iskolai évben érettségizett ifjak érettségi bankettmegváltás cimén 10.000 K-t gyüjtöttek össze s juttattak az igazgatóság kezeihez azzal a kéréssel, hogy az ősszel meghatározandó célra gyüjtött pénz addig is mint iskolai alap kezeltessék.

VIII. Alapitványok, adományok, jótétemények. Az 1921/22-ik iskolai esztendőben alapitványaikkal, adományaikkal a kö-

vetkezők járultak hozzá intézetünk gyarapodásához. I. Alapitványok: 1. Dr. Melly Béla-alapitvány — meghált fia, egykori kedves tanitványunk emlékére — 15.000 K. 2. Majthényi Béla «Vámossy Tibor-alapitvány» 10.000 K. 3. Dr. Pruzsinszky Pál eddigi alapitványa gyarapitására 3000 K. 4. Leichtner Gyula müszaki főtanácsos özv. Szabó Károlyné emlékére Székelyudvarhelyi-alap 5000 K. 5. Dr. Varga Bálint-alapitvány 5000 K. 6. Szlovák Pál-alap gyarapitására 1400 K. 7. Özv. Geszty Rezsőné elhalt férje emlékére a szegény tanulók könyvtárának 80.000 K. 8. Ifj. Varga Bálint ugyanerre a célra 2000 K. 9. Dr. Pap Géza-alapitvány: 3600 K. Összesen 125.000 K. II. Adományok. a) Az intézetnek: 1. Dr. Lénárd Jenő ur és neje, Hoffmann Ilona urnő a Szegény tanulók könyvtárának 10.000 K. 2. Medvey Lajos gépészmérnök ur 1 szegény tanuló segélyezésére 500 K. 3. Róth Vilmos ur u. e. célra 1000 K. 4. Bethlen Gábor irod. és nyomdai r. t. igazgatósága 3000 K. 5. Szidon Arnold ur 3000 K. 6. Kelemen Ernő ur — egykori kedves tanitványunk — jutalmakra 5000 K. 7. Cs. Szabó Kálmán ur jutalmakra 1000 K. 8. Ország Róbert egyh. tan. ur jutalmakra 1500 K. 9. Bleier Géza dr. ur — egykori kedves tanitványunk — jutalmakra 1000 K. 10. Nagy István ur — egykori kedves tanitványunk — jutalmakra 200 K. 11. A Dr. Léderer Sándor-alapból 1000 K. 12. Széchenyi Szövetség Önképzőköri jutalmakra 300 K. 13. Draskóczy Mihály IV. a) o. tanitványunk a term. rajzi szertár részére 7 drb. madarat, s azok kitömésére 1600 K-t adott. 14. Homann Károly tanár ur a Szeg. tanulók könyvtárának 500 K. 15. Huszársegélyakció segélyezéséből 3000 K. 16. Haypál Benő lelkész ur jutalomra — eleseti fia emlékére — 500 K. 17. Erős Arnoldné urnő Szeg. tan. segélyezésére 1000 K. 18. Dr. Vámossy Zoltán egyet. tanár ur elhalt Tibor fia könyveiből ajándékozott a könyvtárnak. 19. Dr. Somogyi Zoltán ur 4 drb könyvet. — Összesen 34.100 K. b) Az intézeti Bethlen Gábor cserkészcsapatnak: 1. Dietzl Ferenc dr. 100 K. 2. Kovács János 200 K. 3. Cs. Szabó Kálmán 1000 K. 4. Baksay Béla 1000 K. 5. Szidon Arnold 200 K. 6. Kálmán István 200 K. 7. Kovács András 500 K. 8. Beretvás Ferenc 1000 K. 9. Baksay László 300 K. 10. Hirsch Alfréd dr. 1000 K. 11. Matolcsy Miklós dr. 300 K. 12. Bogyó Lajos 200 K. 13. Bársony Gyula 100 K. 14. Borbély Imre 100 K. 15. Kollár Ferenc 200 K. 16. Vámos Károly 400 K. 17. Csajághy Gábor 100 K. 18. Molnár Jenő dr. 150 K. 19. Biró Nándor 100 K. 20. Szabó Károly 150 K. 21. Jordán Viktor 300 K. 22. Onody László 100 K. 23. Ambrus Károly 300 K. 24. Elek Jenő 1000 K. 25. Balthazár Béla bankcégvezető 200 K. 26. Szegedi Antal 500 K. 27. Balogh István 500 K. 28. Nemes László tanulónk édesanyja 500 K. 29. Fülep János 1000 K. 30. Fülep János 4000 K. 31. Tar Géza — egykori kedves növendékünk — 5000 K. 32. Holland-amerikai segélyakció 10.000 K. Összesen: 31.300 K. Tehát összesen csak adományok cimén 65.400 K-t vettünk be különböző célokra.

Külön említést érdemel a Kuyper kisasszony, dr. Sebestyén Jenő és Bodolay István vezetése alatt álló holland-amerikai segélyakció ebéd-jótéteménye. 1922. január 19-étől kezdődőleg egészen az iskolai év bezárásáig junius 17-éig 96 szegény tanulónk 4 tanár

vezetésével teljesen ingyen jó ebédben részesült (hetenként 4-szer kaptak husételt). Ez a jótétemény értékben meghaladja a 400.000 K-t. A nemes akció vezetőségének e helyről is szivből jövő, hálás köszönetet mondunk nagy jótéteményükért az intézet nevében is s azoknak a szegény tanulóinknak a nevében is, akik ezt az áldott jótéteményt élvezték, s akik hálatelt szivvel gondolnak mindig az ő kegyes jóltevőikre.

Egyuttal az összes alapitóknak és adományozóknak az intézet nevében is szivből jövő, hálás köszönetet mondunk, s Isten gazdag áldását kérjük az ő életükre!

III. A FELÜGYELŐ, FENNTARTÓ ÉS KORMÁNYZÓTESTÜLET.

A tanári testület tagjai és müködésük köre. Hitoktatók. Iskolaszolgák.

Intézetünk felügyelő és kormányzótestületei a következők: A) Egyetemes református konvent. B) Egyházkerületi főhatóság (dr. Ravasz László, a dunamelléki ref. egyházkerület püspöke). C) A budapesti református egyház tanácsa (mint fenntartó testület). D) Helybeli igazgatótanács dr. Kovácsy Sándor főgondnok elnöklete alatt. Az igazgatótanács tagjai: Abrahám István, dr. Ballagi Aladár, Csürös István, dr. Darányi Gyula, dr. Hegedüs István, dr. Kósa Zsigmond, dr. Madai Gyula, dr. Neuschloss Kornél Nyusztay Antal, dr. Pruzsinszky Pál, Ravasz Árpád igazgató, Samu János, dr. Szász Károly, dr. Szilassy Aladár, Végh József. E) A tanári testület:

a) Igazgató: Ravasz Árpád, tanári éveinek száma 26, itt 19. Igazgató 1909. szeptember 1. óta. Tanitott filozófiát a VIII. o.-ban heti 3 órán. b) Nyugalmazott tanárok: Laky Dániel, tanitott 1870—1908-ig. Molnár Sándor ny. igazgató, tanitott 1878—1909-ig; igazgató volt 1897—1909. c) A tanári testület müködő tagjai: 1. Abrahám István r. t. (math.-fiz.); tanitott mennyiségtant a II. a), VIII., fizikát a VIII. o.-ban heti 10 órán; a fizikai szertár őra; szolg. évei: 34 (itt 23). 2. Balogh Péter óraadó t., menekült, (term. rajz-chémia); tanitott számtant a II. b), természetrajzot I. b), földrajzot II. b), gp. irodalmat a VI. o.-ban heti 12 órán át; szolg. évei itt 2. 3. Dr. Barthos Kálmán r. t. (latin-tört.) a IV. b) o.-főnöke, a történelmi szertár őre; tanitott történetet a IV. b). V., VI., latint a IV. b) o.-ban heti 18 órán; szolg. évei: 18. 4. Böhm Gyula r. t. (math.-fiz.), a IV. a) o.-főnöke; tanitott mennyiségtant az I. a), III. a), IV. a), IV. b) és VI. o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 16. 5. Csürös István r. t. vallástanár, az ifjusági önképzőkör vezetője; tanitott vallástant az I. b)—VIII. o.-ban heti 16 órán; szolg. évei: 22. 6. Dr. Frőhlich Pál r. t. (math.-fiz.), a III. b) o.-főnöke, a szegény tanulók könyvtárának felügyelő tanára; tanitott mennyiségtant az I. b), III. b), V., VII., fizikát a VI. osztályban heti 17 órán;

szolg. évei: 8. 7. Fuxhoffer Dezső r. t. (lat.-gör.), a VIII. o.-főnöke; tanított latint az I. b), VIII., görögöt a VIII., németet a IV. b) o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 13. 8. Halász Zsiga r. tornatanár, a tornaszertár őre; tanított tornát az I—VIII. o.-ban heti 23 órán; szolg. évei: 21. 9. Homann Károly h. tanár, az I. b) o.-főnöke; rajzoló mértant tanított az I. a), I. b), II. a), II. b), III. b), szépirást I. a), I. b), II. a) o.-ban heti 19 órán. 10. Kis Odön r. t. (tört.-földr.); tanított történelmet a III. a), III. b), VII., VIII., vallást az I. a) o.-ban heti 15 órán; szolg. évei: 24. 11. Dr. Kondói Kiss József r. t. (földr.-term. r.) a II. a) o.-főnöke, a földrajzi szertár őre; tanított földrajzot az I. a), I. b), II. a), III. a), III. b), természetrajzot a II. a), II. b) o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 5. 12. Krausz Gusztáv r. énektanár, tanított éneket az I—IV. o.-ban heti 16 órán; szolg. évei: 40; meghalt 1921. szeptember 30-án; helyettese Kovács Tibor és Lajos. 13. Dr. Madai Gyula r. t. (magy.-lat.), a II. b) o.-főnöke; tanított magyart a II. b), IV. b) és VIII., latint a II. b) o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 14; decembertől kezdve szabadságon; helyettese: Tárczy Árpád, Samu János, Kaszap Gyula. 14. Dr. Máthé Elek r. t. (lat.-gör.), a VII. o.-főnöke; tanított latint a II. a), VII., görögöt a VII. o.-ban heti 16 órán; szolg. évei: 5. 15. Dr. Német Gábor r. t. (magy.-ném.); tanított németet a III. a), III. b), IV. a), VI., VIII. o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 17. 16. Nyusztay Antal r. t. (lat.-gör.), a tanári könyvtár őre; tanított latint az V., görögöt V., VI., gp. irodalmat a VIII. o.-ban heti 18 órán; szolg. évei: 19. 17. Dr. Pethő István r. t. (magy.-lat.), a VI. o.-főnöke; tanított magyart az I. b), IV. a), VI., latint a VI. o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 11. 18. Samu János r. t. (magy.-lat.), az ifjusági könyvtár kezelője, a cserkészcsapat vezetője és az igazgatói iroda vezetője; tanított magyart a III. a), V., VII., VIII. o.-ban heti 13 órán; szolg. évei: 21. 19. Szalay Károly r. t. (lat.-gör.), a III. a) o.-főnöke; tanított latint a III. a), III. b), IV. a) o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 12. 20. Szekeres Albert r. rajztanár, a rajzszertár őre; tanított r. mértant a III. a), IV. a), IV. b), gp. rajzot az V., VI., VII., VIII. o.-ban heti 14 órán; szolg. évei: 28. 21. Török Tivadar r. t. (term. rajz-vegytan), a természetrajzi szertár őre, tandijkezelő; tanított természetrajzot az I. a), IV. a), IV. b), V., VI. o.-ban heti 14 órán; szolg. évei: 28. 22. Dr. Varga Bálint r. t. (magy.-ném.-franc.), az V. o.-főnöke, a modern filol. szertár őre; tanított magyart a III. b), németet az V. és VII., gp. irodalmat az V. és VII., zsoltárénekeket a IV. a) o.-ban heti 17 órán; szolg. évei: 40. 23. Kaszap Gyula óraadó t., menekült, (magy.-lat.), az I. a) o.-főnöke; tanított magyart az I. a), II. a), IV. b), latint I. a) o.-ban heti 20 órán; szolg. évei itt 2. 24. Iskolaorvos: Dr. Borzsák Endre, egészségtanaár; tanított egészségtant a VII. o.-ban heti 1 órán; szolg. évei: 20. Hitoktatók: Mészáros István r. kath., Mihalovich Sándor gör. kath., Józan Imre unitárius, dr. Leipniker Márk izr. hitoktató. — Iskolaszolgák: Borza Gyula pedellus, Szabó András, Kecskés István iskolaszolgák.

IV. ÖSZTÖNDIJAK ÉS JUTALMAK.

Áldott emlékü alapitóink alapitványaiból és adományaiból az 1921/22. isk. évben ösztöndijakat és jutalmakat kaptak a következő tanulóink: I. Dr. Kelemen Ernő ur — volt tanitványunk — adományából 1250—1250 K-t: Bereczky István VII. o. t., Samu János VII. o. t., Héjjas György VI. o. t., Kelemen Mihály V. o. t. II. Az 1904/05-ben érettségizett Bleier Géza dr. — volt tanitványunk — adományából 1000 K: Pál Zoltán VIII. o. t. III. Ország Róbert presbiter adományából 750—750 K: Fekete Jenő VII. o. t., Ilosvay Lajos VII. o. t. IV. Br. Majthényi-alapból 400—400 K: Benedek Andor VIII. o. t., Kelemen Lajos VI. o. t., Godán György V. o. t. V. Cs. Szabó Kálmán ur adományából 250—250 K: Ecséry László V. o. t. (vallás), Körmöczy László VI. o. t. (magyar), Szabó László VII. o. t. (latin), Ilosvay Lajos VII. o. t. (számtan). VI. Szijj-alapból 200—200 K-t: Veress Sándor VIII. o. t., Ferenczi Sándor VI. o. t., Ötvös Gyula III. a) o. t., Samu Béla VI. o. t., Széll Imre V. o. t., Szegedy-Maszák Tibor VI. o. t., Balthazár László VIII. o. t. VII. Kunewalder-alapból 200 K-t: Károssy Pál VIII. o. t. VIII. Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztártól 200 K-t: Szathmáry Akos IV. b) o. t. IX. Thaly Kálmán irodalmi alapitványából 200 K-t: Samu János VII. o. t. X. Török Pál jubileumi alapitványból 200 K-t: Keresztesi István müegyetemi hallgató. XI. Mestellér János alapitványából 200 K-t: Leyrer Andor III. b) o. t. XII. Vass Tamás és neje-alapból 100—100 K-t: Kovács Zsigmond IV. a) o. t., Salamon Károly III. b). o. t., Dallos László III. b). o. t. XIII. Kovács Dezső-alapból 100 K-t: Székely Gyula II. a) o. t. XIV. 1867-es érettségisek alapitványából 100 K-t: Baku György VIII. o. t. XV. Szitányi Miklós-alapból 100—100 K-t: Filárszky Zoltán VII. o. t., Paál Lajos VII. o. t., Szilágyi Ferenc I. b) o. t. XVI. Szalay-alapból 90—90 K-t: Faragó Ferenc VII. o. t., Bata János II. b) o. t., Bodolay István I. b) o. t., Zsebők Zoltán IV. b) o. t., Balthazár Előd III. a) o. t. XVII. Németh István egyh. kerületi vándoralapból 85 K-t: Szőke Imre III. a) o. t. XVIII. Vásárhelyi-alapból 60 K-t: Kardos Ede III. b) o. t. XIX. Pruzsinszky Pál-alapból 147 K-t: Tóth Gábor I. b) o. t. XX. Duzs Sándor-alapból 60 K-t: Hajdu Tibor I. a) o. t. XXI. Mezőturi Takács-alapból 50—50 K-t: Varga Árpád II. b) o. t., Lengyel Béla III. a) o. t., Deák András II. a) o. t. XXII. Balassa-alapból 40 K-t: Tóth Mihály III. b) o. t. XXIII. Hubay-alapból 40 K-t: Kosztelenszky Géza II. a) o. t. XXIV. Kálosi-alapból 40 K-t: Györfi Gyula I. a) o. t. XXV. Kunewalder-alapból 40—40 K-t: Hümpfner Ferenc II. b) o. t., Sonnenschein György II. b) o. t. XXVI. Dr. Léderer Sándor alapitványi ösztöndijából 500—500 K-t: Neu István VII. o. t., Juhász Béla VIII. o. t. XXVII. Leichtner Gyula «Ozv. Szabó Károlyné» emlékére tett székely alapitványából 100 K-t: Ravasz Árpád II. a) o. t. XXVIII. Pap Géza dr. fogorvosi honoráriumából létesitett alapitványából 150 K-t: Pál Zoltán VIII. o. t. (történelem). XXIX. Nagy István egykori tanitványunk adományából 100—100 K-t: Pappus Ferenc V. o. t., Csürös Péter II. a) o. t. Összesen: 15.502 K. Tandijban elengedett a fenntartó tes-

tület 43.050 K-t. Együtt az ösztöndíjakban, jutalmakban és tandíjakban adott kedvezmények összege : 58.552 K. Az a kedvezmény pedig és az összes segélyek összege, amelyben tanulóink magántanitás, korrepetició, könyv- és holland-amerikai ebédakció-segélyben részesültek az iskola részéről — az előbbi két tétellel együtt — meghaladja a 800.000 K-t.

Önképzőköri pályadijakért jutalomban részesültek: Pál Zoltán VIII. o. t. elbeszélésért és költeményirásért 250 K, Hirsch Miklós VIII. o. t. elbeszélésért 50 K.

V. KIVÁLÓ TANULÁSUKÉRT ÉS JÓ MAGAVISELETÜKÉRT DICSÉRETTEL KITÜNTETETT TANULÓK NÉVSORA.

I. a) o.: Katona Pál, Nagy Miklós m. t.

I. b) o.: Bernát Ferenc, Lengyel Endre Tibor, Purjesz Lajos m. t.

II. a) o.: Huszár Veronka m. t.

II. b) o.: Bata János, Hümpfner Ferenc, Sonnenschein György, Teplanszky György.

III. a) o.: Ötvös Gyula.

III. b) o.: Bakos Károly, Dallos László, Doktor Frigyes, Leyrer Andor, Schindler László, Fuxhoffer Károly m. t.

IV. a) o.: Beyer Jenő, Grát Tibor, Kobelrausch Jenő, Kovács Zsigmond.

IV. b) o.: Elek Pál, Szacsvay Sándor.

V. o.: Godán György, Dovrik Elemér, Kelemen Mihály, Neumann Emil, Theil Henrik.

VI. o.: Deutsch Erwin, Ferenczi Sándor, Héjjas György, Kelemen Lajos, Körmöczy László, Szegedy-Maszák Tibor, Wanner János.

VII. o.: Bereczky István, Farkas Ferenc, Fekete Jenő, Ilosvay Lajos, Krishaber Dénes, Neu István, Samu János, Szabó László, Vida Zoltán, Papp Géza, Totis Pál.

VIII. o.: Hirsch Miklós, Juhász Béla, Marton György, Pál Zoltán.

VI. TANITÁSI ANYAG.

Az 1899. évi Gimnáziumi Tantervben előirott anyagot minden osztályban elvégeztük. Az olvasmányokra, könyvnélküliekre és irásbeli dolgozatokra nézve, amennyire csak lehetett, a régi rendhez igazodtunk.

VII. A TANULÓK NÉVSORA ÉS OSZTÁLYZATA.

I. a) osztály. Jelesek: Katona Pál, Nagy Miklós m. t.

Jók: Dömötör Károly m. t., Farkas Imre, Fischer Barna, Györffy Gyula, Hajdu Tibor, Hercegh Endre, Kajári István, Kauba József, Kelemen László m. t., Montág Miklós, Róna Pál, Samu Zoltán, Török Miklós.

Elégségesek: Ambrus Ferenc, Apai Kálmán, Bauer Ferenc, Bársony László, Bátky Kázmér, Béldi Dénes, Biach József, Chugyik Sándor, Domián Gyula m. t., Farkas László, Glöckner Károly, Hoffmann Ödön, Honéczy Árpád, Just Endre m. t., Kilián Gyula, Kocsis János, Kovács Lóránt, Labancz János, Medveczky Jenő, Mikes András, Moschek János m. t., Olvedi Kálmán, Pék Imre, Szabó Károly, Szabó Zoltán, Szakács József, Szegő László, Szekeres Endre, Szidon Pál, Theisz Erich, Tóvölgyi Titusz.

Egy tárgyból elégtelenek: Keresztessy Pál, Kühnel József, Lugosi István, Pál Aladár, Polenczi Károly, Sághy László, Sey Andor m. t., Szegner László.

Két tárgyból elégtelen: Serke János.

Több tárgyból elégtelenek: Bócz László, Ecséry Attila, Lahmann András, Segesdy Zoltán, Sipos Sámuel, Róth Lajos.

Kimaradtak: Buzás Sándor, Demény Károly, Hilb Ferenc, Keresztes Jenő, Kertész Elek, Nagy László, Székely György, Várady László, Végh István, Vorobitz Sándor.

I. b) osztály. Jelesek: Bernát Ferenc, Lengyel Endre Tibor, Purjesz Lajos m. t.

Jók: Antalóczy Magda m. t., Baumann Tibor m. t., Biró Tibor, Bodolay István, Csató István, Haidinger Gusztáv, Homolya István, Horváth Lajos, Jászay Ferenc, Komáromi Zoltán m. t., Szilágyi Ferenc, Szilágyi János, Téglás Gyula Leo, Tolnai Gábor, Tóth Gábor, Victor Albin, Ziegler Nándor.

Elégségesek: Baán József, Balog Zoltán, Barla Szabó József, Békássy Miklós, Bicskei János, Boldog István, Cseh Kálmán, Doctor Ödön János, Halmi Gábor, Händel Gedeon, Karsay Dezső, Keményy György, Kiss Albert, Kolhász Árpád, Kovách Dezső, Kovács Bálint, Kovács Miklós, Nagy Sándor, Pongrácz Zoltán, Sas Tamás, Scholtz Ottó, Somogyi Sándor, Szever István m. t., Tóth Ede, Tóth István, Weingarten József.

Egy tárgyból elégtelenek: Biró Mihály, Dobos János, Feketc József, Millig László, Rédei György, Tekes Árpád.

Két tárgyból elégtelenek: Bartók László, Király Antal, Szalay József.

Több tárgyból elégtelenek: Hazslinszky Tibor, gr. Klebelsberg Jenő m. t., Máthé Áron, Nyilas Bertalan, Richter Géza, Szénás Antal, Tóth Andor, Zábrák Gyula.

Kimaradtak: Bécsi István, Dónti Sándor, Izsák László, Kecskés István, Kelemen József, Lőrincz Vince, Magyar Nándor, Pintér József, Szabó Zoltán.

II. a) osztály. Jelesek: Huszár Veronka m. t., Zalachi Szalachi Pál m. t.

Jók: Bálint Endre, Csürös Péter, Deák András, Dinnyés Endre, Glaser László m. t., Kalmár István, Kosztolenszky Géza, Krommer Béla, Kulifay Gyula m. t., Nagy Péter m. t., Nagy Zoltán, Péterffy Gyula, Ravasz Árpád, Samu István, Székely Gyula, Törs István, Végh Zoltán, Winter János.

Elégségesek: Baksay László, makkfalvi Barabássy István, Buday Miklós, Erdős Elek, Fournier Károly, Grósz Sándor, Halom József, Hoffmann László, Jakab Márton, Kammer Kálmán, Kedrovics Mihály, Kemény Ferenc, Kemény Miklós, Komoróczy György, Kovács István, Lieber József, Lőbl Sándor, Máthé Gábor, m. t., Oeconomo Miklós, Onody Pál, Szabó István, Szabó Sándor, Szende György, Török Mihály, Wagner György, Weisz István.

Egy tárgyból elégtelenek: Acs Sándor m. t., Dibáczy Antal, Hegedüs László, Horváth József, Orbán László, Peterdy László, Sebestyén Iván, Schwarcz Dániel.

Két tárgyból elégtelenek: Faragó József, Fejér Béla, Szepesy Sándor.

Több tárgyból elégtelenek: Csongrády Bertalan, Horváth Rezső, Pollencz Lajos.

Kimaradtak: Haraszy Andor, Marton László, Miller János, Róth Ferenc.

Magántanuló lett: Kozma Endre.

II. b) osztály. Jelesek: Bata János, Báji Patay Sándor m. t., Hümpfner Ferenc, Sonnenschein György, Teplanszky György.

Jók: Benc László, Erdélyi Imre m. t., Fábián András, Kiss Dénes, Nagy Lajos, Simon János, Szőcsik Zoltán, Varga Árpád, Vörösváry István, Zábrák Imre.

Elégségesek: Balázsy László, Balla Árpád, Bács Géza, Cser Lajos, Dobó István, Domokos Károly, Édes Pál, Fejérváry Zoltán, Hevesi Károly, Józsa Pál, Kiss Károly, Kozics Zoltán m. t., Makkay János, Nagy László, Ott Béla m. t., Pipa Rezső, Rohonczy János, Schwarczmann Árpád, Szász Károly, Szepsy János, Szentgyörgyi János, Tárnok Ferenc m. t., Tollas Domokos, Vámossy Levente.

Egy tárgyból elégtelenek: Dömötör Pál, Horváth István, Jeney László, Kollmann Tibor, Virág János, Kolossa István.

Két tárgyból elégtelenek: Bollok Gusztáv, Czukk Jenő, Pavelkovits János.

Több tárgyból elégtelenek: Arany Attila, Horogh Gyula, Stern Endre, Weiss Kornél m. t., Samu Nagy István.

Kimaradtak: Alex Ernő, Fráter Géza, Gálos Jenő, Hilbert Béla, Molnár László, Rényi Ferenc, Schimert Gusztáv.

III. a) osztály. Jeles: Ötvös Gyula.

Jók: Agotai Lajos, Balthazár Előd, Báthory György, Hubay Antal, Kemény Iván, Landsberger Gaston, Lengyel Béla, Löbl József, Nagy Ferenc m. t., Zalachi Szalachy Miklós, Szőke Imre, Tárnok Tibor m. t., Varga Zoltán m. t.

Elégségesek: Bátky Elemér, Both Aladár, Chugyik Lajos, Csilléry László, Diószegi Tibor, Elek András, Ferencz Sándor, Fülep Benő,

Gyöngy László, Halmágyi Iván, Illés Ferenc, Izsó Aladár, Jedlovsy Pál, Kalmár István, Kálmán Gyula, Komáromy József m. t., H. Konth János, Lakatos Aladár, Leopold Tibor, Löfler Tibor, Löwy László, Neu György, Németh János, Péter Aladár, Ráthonyi Ernő, Reschnik Béla, Sipos Lajos, Szabó Árpád, Szász Béla, Szeremlei Szabó László, Sztelló Gábor, Terebesi Pál, Vörös Lajos, Ungár István m. t., Wilhelm János.

Egy tárgyból elégtelenek: Aranyoss Gyula, Birinyi Andor, Hubay László m. t., Morvay Péter, Pap László, Székely Tibor, Török Tibor.

Két tárgyból elégtelenek: Beretvás Péter, Csánki Ferenc, Jákói Ferenc, Kováts Elemér, Ozsváth Sámuel, Osváth László.

Több tárgyból elégtelenek: Berinkey Géza, Bollok Gyula, Dézsi Zoltán, Nemes László, Rózsa Árpád, Sebők Tibor.

III. b) osztály. Jelesek: Bakos Károly, Dallos László, Doctor Frigyes, Fuxhoffer Károly m. t., Leyrer Andor, Schindler László.

Jók: Békássy Szabolcs, Isépy Dezső m. t., Kardos Ede, (A) Kiss Sándor, Nehéz József, Pfeiffer Károly, Salamon Károly, Szőke Barnabás, Tóth Mihály, Véghely Dezső, Vörös Tihamér, Wolni Gyula.

Elégségesek: Acsádi Lajos, Biró Sándor, Borbély Mátyás, Bogyó Lajos, Csillag Vilmos, Dobrovolszky Vilmos, Dömötör Sándor, Ertekes Lajos, Geiger Vilmos, Gulyás Gyula, Hilk János, Jakab Károly, Jordán László, Kalix Zoltán, Kis József, (B) Kis Sándor, Kocs Sándor, (A) Kovács Sándor, (B) Kovács Sándor, Kozics Zoltán m. t., Mentes Béla, Molnár László, Murányi István, Nagy Béla, Nagy Ferenc, Nagy Jenő, Pap László, Potondi János, Putz Ferenc, Schmidl Árpád, Schneider Lajos, Schubert Sándor, Szabó István, Vermes Miklós, Wágner Károly, Wenczel Tibor, Záboji János.

Egy tárgyból elégtelenek: Horváth István, Kommár László, Pálli Zoltán, Pahocsa Kálmán m. t., Szőke Béla, Tóth Imre.

Két tárgyból elégtelenek: Kolumbán László, Speisseger Pál.

Több tárgyból elégtelen: Pöndör Gyula.

IV. a) osztály. Jelesek: Beyer Jenő, Dráskóczy Mihály m. t., Graf Tibor, Kobelrausch Jenő, Kovács Zsigmond.

Jók: Kalocsai Győző, Krompecher Andor, Krompecher Bertalan, Kun Miklós, Láng Ágoston, Lányi Tibor, Pap Jenő, Posewitz Guidó.

Elégségesek: Csürös István, Dömötör Sándor, Egey Zoltán, Gombás Béla, Hajnal László, Horváth Bálint, Kollarits Béla, Kolozsváry István Kosztelenszky Zoltán, Kovács Győző, Laczkovich János, Lukács János, Maksa Lajos, Mariányi Jenő, Mariányi Miklós, Nagy László, Nagy Ferenc, Osváth Gyula, Sachs László, Sámson Miklós, Schultz Rezső, Steiner Zoltán, Szabó György, Szepessy György, Tabajdi Pál, Torkos László, Török Zoltán, Veress László, Weiner Alajos m. t.

Egy tárgyból elégtelenek: Köpeczy Sándor, Kramer István, Reich László.

Két tárgyból elégtelenek: Fábián Béla, Orbán Tibor, Szentgyörgyi Miklós, Szénás István, Tekes Sándor m. t., Vörösváry László.

Több tárgyból elégtelenek: Gáspáry László, Kiss Lajos, Jeney György, Nagy Aladár m. t.

Magántanuló lett: Mósa Ádám, Nagy László, Walter Kálmán.

Kimaradtak: Faragó Béla, Petőcz László.

Meghalt: Fejes Pál.

IV. b) osztály. Jelesek: Elek Pál, Báji Pa'ai József m. t., Szacsvay Sándor.

Jók: Bernát György, Dáni József, Domokos Lajos, Éless István, Kollár Endre Szatmáry Ákos, Zsebők Zoltán, Reisman Miklós, Bartha István m. t.

Elégségesek: Altschul Pál, Benedek Péter, Bihari Ferenc, Bordás Béla, Csáki József, Egyud János, Kulifay Géza, Lázár István, Müller Károly, Nagy Tibor, Oláh András, Papp Zoltán, Pogány Miklós, Rudnay Gyula, Sarkadi Tibor, Sebrek István, Sutoris Albert, Szarka Lajos, Szeiler György, Szentgyörgyi György, Szentmiklósi Imre, Szőke Andor, Teleki Ferenc, Vásárhelyi Antal, Villám Lajos, Kovács Sándor, Weiner Alajos m. t.

Egy tárgyból elégtelenek: Bakos László, Komoróczy Péter, Longhy Lajos, Tisza Tibor.

Két tárgyból elégtelen: Gara György.

Több tárgyból elégtelenek: Fadgyas Tibor, Stifter János, Tuza Miklós.

V. osztály. Jelesek: Godán György, Govrik Elemér, Kelemen Mihály, Neumann Emil, Theil Henrik.

Jók: Baron Endre m. t., Bereczky László, Borbély Imre, Csillag Pál, Gombás Tibor, Keviczky Lóránd, Kovács Pál, Nagy László, Papp Kálmán, Pappus Ferenc, Somlyó Ferenc, Széll Imre, Verebélyi László.

Elégségesek: Alpár Imre, Antal Erwin, Bakó Barnabás, Dávid Lajos, Ecséry László, Galamb András, Gutmann Izsák, Helly Béla, Karsa Tamás m. t., Koroknay Ferenc, Kellner Miklós m. t., Kührer Sándor, Osváth Pál, Pap Béla, Rádi Albert, Sághy Lajos, Sándor Béla, Simon István m. t., Szatmáry József, Szekér Zoltán, Szeleczky Gyula m. t., Székely Sándor, Sztraka Nándor, Tamás Mihály m. t., Virágh Lajos, Vicenty György m. t., Weszely György.

Egy tárgyból elégtelenek: Benke Tibor, Dömötör László, Förster Miklós, Jancsó Elemér m. t., Komoróczy Iván, Br. Kemény Géza m. t., Kovács Ferenc, Schindler József, Szabó Sándor.

Két tárgyból elégtelenek: Benedek István, Csánky Pál m. t., Kernyánszky György, Kiss Zoltán, Kosztolenszky István, Milch Tibor, Páll Gábor, Pokoly István, Sarkadi Győző m. t., Záboji Béla.

Több tárgyból elégtelenek: Kirschner Imre, Vályi Zoltán.

Magántanuló lett: Horn Tibor, Kolumbán György.

Kimaradtak: Kilényi Géza, Mihájlovics Sándor, Vásárhelyi Géza.

VI. osztály. Jelesek: Deutsch Erwin, Ferenczi Sándor, Héjjas György, Kelemen Lajos, Körmöczy László, Szegedy-Maszák Tibor, Wanner János.

Jók: Ambrus Tibor, Bakos György, Balogh István, Gyürey Ferenc, Hőnig László, Kiss Miklós, Loványi István, Papp Zsombor, Rácz Lajos, Samu Béla.

Elégségesek: Balthazár Béla, Barhász Aladár, Bartha Károly, Birtha József, Borza Nándor, Bócz Sándor, Cseh Szombathy István, Dávid János, Dietzl Ferenc, Fél László, Hübchen Pál, Jovanovits Szilárd, Kenessey Jenő, Kenessey László, Kertész Endre, Kiss József, Kovács Gábor, Markovics Imre, Molnár Pál, Salamon László, Szabó Endre Sándor, Szemere Márton, Szentgyörgyi Imre, Szentmiklóssy István, Szél István, Szilassy Pál, Verebélyi Bálint, Végh Zoltán, Wirth Károly.

Egy tárgyból elégtelenek: Beke Károly, Mártha György, Tóth Gábor, Virágh József.

Két tárgyból elégtelenek: Bajári Sándor, Josefovits László, Kovács János, Óri Ferenc.

Több tárgyból elégtelenek: Kenessey István, Pál István, Roll Oszkár, Szijj József, Tolvéth Gyula, Birinyi Zoltán.

Kimaradt: Fráter Gyula.

VII. osztály. Jelesek: Bereczky István, Farkas Ferenc, Fekete Jenő, Ilosvay Lajos, Krishaber Dénes, Neu István, Papp Géza, Samu János, Szabó László, Totis Pál, Vida Zoltán.

Jók: Drucker Andor, Faragó Ferenc, Farkas László, Filarszky Zoltán, Gyárfás Lajos, József Miklós, Kammer György, Kiss László, Löwenstein Tibor Molnár Ferenc, Nemes Erich, Paál Lajos, Sebess Gyula, Varga Károly, Zellner András, Zöld Imre.

Elégségesek: Baksay László, Balogh László, Bede Gyula, Bugarszky Miklós, Cseh Béla, Czira József, Darányi Zoltán, Dicsőfi József, Dobos Béla, Fábián Dénes, Ilosvay Imre, Kálmán Dénes, Kóczán István, Kómjáthy Béla, H. Konth Miklós, Kovácsy Pál m. t., Lengyel Sándor, Lukavetz Ferenc, Mészöly András, Nagy József, Pap János, Remete Jenő, Reschnik Jenő, Rosin Kamill, Segesváry György, Szabó Gyula, Tóth Lajos, Birtha Zoltán m. t.

Egy tárgyból elégtelenek: Csengery Antal, Fábián Dénes, Kenessey László, Lehotzky Tivadar, Nagy Zoltán, Tóth László.

Két tárgyból elégtelenek: Gábor Imre, Juhász Elemér m. t., Nigrinyi Zoltán.

Több tárgyból elégtelenek: Kovács Károly, Mazinger Antal.

Magántanuló lett: Jenei András.

VIII. osztály. Jelesek: Hirsch Miklós, Juhász Béla, Marton György.

Jók: Bagossy Béla, Balthazár László, Benedek Andor, Csajághy Gábor, Dávid Károly, Fischer Ödön, Goldmann László, Kecskeméti Béla, Matolcsy Mátyás, Német Gyula, Pál Zoltán, Schulek Tibor, Schwarzmann Pál, Vámos Pál, Veres Sándor, Végh Aladár, Végh Jenő.

Elégségesek: Alexander Ödön m. t., Arany Árpád, Baik Pál, Bajthay Lajos m. t., Bajusz Pál, Baku György, Balogh István, Barcs Pál m. t., Bartha Ferenc, Béldy László, Biczó István m. t., Blész Jakab, Csiky Miklós, Dicsőfy Béla, Erős István, Fabó Zoltán, Faragó Sándor, Gálfalvi Géza m. t., Havasi László, Hámos István, Hoffmann Tibor, Hromada Jenő m. t., Jánosi Julianna m. t., Károssy Pál, Kocsis László, Kossár István, Kozák Alajos, Kudar Gizella m. t., Kukura Kálmán m. t., Lengyel László, Leopold István, Lugossy György m. t., Magyary Dénes, Müller József, Nagy Dénes, Nagy Zoltán, Pákozdi Ferenc m. t., Pap Ödön, Re-

mete Tibor, Ruttkay László, Schönfeld Hugó m. t., Schönfeld Lázár m. t., Szabó József, Szegedi Antal, Szepsy Boldizsár, Tisza Lajos, Végh Lóránd, Weisz Andor.

Egy tárgyból elégtelenek: Barta László, Bodroghy Gyula, Földes Ernő, Hankovszky Dénes, Pruzsinszky Miklós, Szilágyi József.

Két tárgyból elégtelenek: Balog József, Lovászy Gábor, Móricz István, Várady Pál.

Több tárgyból elégtelen: Freytag Oszkár.

VIII. ÉRETTSÉGI VIZSGÁLATOK.

Az 1921/22-ik iskolai év végén az érettségi irásbeli vizsgálatokat május hó 15., 16., 17-ikén, a szóbeli vizsgálatokat pedig junius 22., 23., 24., 26., 27., 28. napjain tartottuk meg Nagy Ferenc esperes elnöklete alatt és dr. Gergely György jogakadémiai igazgató, kormánykéviselő ellenőrzése mellett. Az érettségi irásbeli tételek a következők voltak:

a) magyarból: Kisfaludy Károly jelentősége a magyar drámairodalom terén;

b) latinból: M. T. Cicero: Cato. Maior De senectute C. 22., 79—81.;

c) mennyiségtanból: 1. Algebra: Az 1080 literes viztartót három cső együtt 12 perc alatt tölti meg. Az első cső egymaga 18 perccel több idő alatt töltené meg a viztartót, mint a második. A harmadik csövön percenként 10 literrel kevesebb ömlik a viztartóba, mint az elsőn és másodikon együttvéve. Hány litert szolgáltat mindegyik cső percenként.

2. Geometria: Valamely trapézalaku föld párhuzamos oldalai a = 100 m., c = 52·8 m., a nem párhuzamos oldalai pedig b = 71·3 m., d = 65·4 m. Mekkora a föld területe?

Teljes szóbeli vizsgálatra bocsáttatott 68 tanuló; egy az irásbeli elvégzése után betegsége miatt a szóbelitől visszalépett. Maradt 67 teljes vizsgálatot tevő. Latin kiegészitő vizsgálatot tett: 1. görög kieg. vizsgálatot: 1 (mindkettő sikerrel). A 67 érettségező eredménye a következő: jelesen érett: 11, jól érett: 23, érett: 26; szeptemberi javitó vizsgára visszavettetett: 3. A teljes vizsgálat megismétlésére utasittatott: 4. Jelesen érettek: Balthazár László, Benedek Andor, Hirsch Miklós, Juhász Béla, Marton György, Pákozdi Ferenc, Pál Zoltán, Schulek Tibor, Vámos Pál, Veress Sándor, Végh Aladár.

IX. STATISZTIKAI KIMUTATÁS AZ 1921—22-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

1. A tanulók száma: Beiratkozott 736 nyilvános, 89 magán, összesen 825 tanuló. Ebből vizsgálatot tett 669 nyilvános, 76 magántanuló, összesen 745.

II. A tanulók vallása: Református: 471; ág. h. ev.: 66; róm. kath.: 101; gör. kath.: 3; gör. kel.: 1; unitárius: 4; izraelita: 99.

III. A tanulók nyelvismerete: Magyar anyanyelvüek közül csak magyarul tud 507, más nyelven is 238. Németül tud 191, tótul 3, oláhul 3, horvátul 5, egyéb nyelven 36.

IV. A tanulók anyanyelve: Magyar (745).

V. A tanulók születésének helye: Abauj-Torna vm. 1, Bács-Bodrog vm. 2, Bihar vm. 1, Csanád 1, Csongrád 1, Fejér vm. 5, Győr vm. 2, Hajdu vm. 3, Heves vm. 1, Hont 1, Szolnok vm. 3, Komárom vm. 2, Pest vm. 93, Sopron vm. 1, Szatmár vm. 5, Tolna vm. 4, Vas vm. 1, Veszprém vm. 4, Zala vm. 1, Zemplén vm. 4, Budapest fő- és székváros 606, Hódmező-Vásárhely 1, Komárom tjv. 2, Pécs 1.

VI. A tanulók szüleinek foglalkozása: Nagybirtokos 11, középbirtokos 19, kisbirtokos és bérlő 15, egyéb őstermelő 4, gazdasági tisztviselő 7, egyéb gazdasági segédszemély 4, nagyiparos, bánya nagyvállalkozó 12, kisiparos 69, ipari v. bányászati tisztviselő 38, egyéb segédszemély 29, napszámos 2, nagykereskedő, nagyvállalkozó 36, kiskereskedő, vállalkozó 62, kereskedelmi tisztviselő 59, egyéb kereskedelmi v. közlekedési segédszemély 21, kereskedelmi munkás 2, köztisztviselő 112, pap, tanár, tanító 57, másféle értelmiség 78, közhivatalban alkalmazott 16, katonatiszt 11, altiszt 6, napszámos 1, tőkés, háztulajdonos 1, nyugdijas tisztviselő 28, nyugdijas altiszt, szolga 3, magánzó 16, egyéb ismeretlen foglalkozásu 12, árvaházi tanuló 4.

VII. A tanulók magaviselete: Magaviseletből jó osztályzatot kapott 574; szabályszerüt 95.

VIII. A tanulók mulasztása: Egy órát sem mulasztott 41, csak igazoltan mulasztott 579, igazolatlanul mulasztott 49.

IX. A tanulók előmenetele: Minden rendes tárgyból jeles osztályzatot kapott 58; jó-t 167; elégséges-t 323; egy tárgyból elégtelen osztályzatot kapott 75; kettőből 59; több tárgyból 63 tanuló.

X. TÁJÉKOZTATÓ AZ 1921—22-IK ISKOLAI ÉVRE.

1. Az 1922/23-ik iskolai év szeptember 1-én kezdődik. Szeptember 1., 2. napjain megtörténnek az őszi beirások, felvételek, 4., 5., 6-ikán az érettségi irásbeli vizsgálatok, 7-ikén az osztályok elrendezése, könyvek kiosztása stb. Szeptember 8-ikán d. e. 10 órakor lesz az iskolai év ünnepélyes megnyitása, amelyen minden tanulónak meg kell jelennie. Szeptember 9-ikén reggel 8 órakor kezdődik a rendes tanitás.

2. Augusztus 30-án d. e. lesznek az irásbeli magánvizsgálatok. Ugyancsak azon a napon lesznek az egy és két tárgyból bukott tanulók szóbeli javitóvizsgálatai. Augusztus 31-én lesznek a magántanulók szóbeli vizsgálatai. A két tárgyból bukottak csak egyházi főhatósági (püspöki) engedéllyel javithatnak augusztus 30-án.

3. Az iskolai tankönyvjegyzék minden könyvkereskedésben kapható.

DR. MADAI ÉS LENGYEL
IRODALMI ÉS NYOMDAI VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., KINIZSY-U. 3.
TELEFON: JÓZSEF 71—57.